

Dkt. Kevin E. Frederick, Wawaldensian, Hotuba ya 10, Umuhimu wa Matatizo, Joshua Janavel

© 2024 Kevin Frederick na Ted Hildebrandt

Huyu ni Dkt. Kevin Frederick katika mafundisho yake kuhusu historia ya Wawaldensia. Hiki ni kipindi nambari 10, Ukubwa wa Matatizo, Joshua Jonavel .

Mahubiri haya yana kichwa, Kiini cha Shida. Joshua Jonavel , Simba wa Mabonde. Kifungu cha maandiko cha mahubiri ya leo kiko kwenye Waebrania 11, kuanzia mstari wa 32 na kupitia mstari wa 12, mstari wa 2. Na niseme nini zaidi? Kwa maana wakati hautanitoshia kusimulia habari za Gideoni, Baraka, Samsoni, Yeftha, za Daudi na Samweli, na manabii, ambao kwa imani walishinda falme, walitoa haki, walipata ahadi, walifunga vinywa vya simba, walizima moto mkali, waliokoka makali ya upanga, walipata nguvu kutokana na udhaifu, walikuwa hodari vitani, waliyakimbia majeshi ya wageni.

Wanawake walipokea wafu wao kwa ufufuo; wengine waliteswa, wakakataa kuachiliwa huru ili wapate ufufuo ulio bora zaidi; wengine walidhihakiwa na kupigwa mijeledi, na hata kufungwa minyororo na kufungwa gerezani.

Walipigwa mawe hadi kufa. Walikatwa vipande viwili kwa msumeno. Waliuawa kwa upanga.

Walizunguka-zunguka wakiwa wamevaa ngozi za kondoo na mbuzi, wakiwa maskini, wakiteswa, wakiteswa, ambao ulimwengu haukustahili kuwa nao. Walizunguka-zunguka katika jangwa na milima na katika mapango na mashimo ya ardhi. Lakini hawa wote, ingawa walisifiwa kwa imani yao, hawakupokea ahadi, kwa kuwa Mungu alikuwa amewaandalia kitu bora zaidi, ili wasikamilishwe, bila sisi.

Kwa hiyo, kwa kuwa tumezungukwa na wingu kubwa la mashahidi, na tuweke kando kila mzigo mzito na dhambi inayotuzinga kwa ukaribu, na tupige mbio kwa saburi katika mashindano yaliyowekwa mbele yetu, tukimtazama Yesu, mwanzilishi na mkamilishaji wa imani yetu, ambaye, kwa ajili ya furaha iliyowekwa mbele yake, aliustahimili msalaba, kwa ajili ya aibu yake, na ameketi mkono wa kuume wa kiti cha enzi cha Mungu. Hili ndilo neno la Bwana. Shukrani kwa Mungu.

Tumezungukwa na wingu la mashahidi, na maneno ya mwandishi wa Barua ya Waebrania yaliandikwa kuhusu jumuiya ya Wakristo wa mapema, yakitafakari Agano la Kale mwanzoni mwa karne ya pili BK. Lakini yangeweza kuandikwa kwa urahisi kuhusu Wawaldensia, si tu kuhusu aina za mateso na mateso waliyokabiliana nayo kama watu, bali pia katika hali halisi ya mwitikio wao wa imani, ambao ulivumilia

karne baada ya karne ya mateso kutoka kwa Kanisa Katoliki la Roma, na pia kupitia magumu mengine mengi. Azimio la kudumu la imani, imani ya baba na mama zetu kama watu, iwe sisi ni Wawaldensia kwa damu, Wapresbiteri au Wabaptisti, watangulizi hawa wa imani walionyesha azimio la kina la imani la kundi lolote la Wakristo ambao wamewahi kukabiliwa na magumu. Katika kusoma historia ya zaidi ya miaka 800 ya watu wa Wawaldensia, ni wazi kabisa kwamba hakuna karne nyingine yenye uharibifu zaidi kwa watu wa Wawaldensia na kuwepo kwao kuliko karne ya 17.

Kabla hatujamlenga mtu huyo, John wa El, acha nitoe muhtasari mfupi wa baadhi ya matukio muhimu ambayo kwa pamoja yalifaribua kuharibu uwepo wa Wawaldensia. Mnamo 1629, ukame mkubwa ulitokea kaskazini mwa Italia, na kusababisha njaa kali iliyowaua wengi katika mabonde. Wakati wa majira ya kuchipua yaliyofuata, karibu wakati ambapo wakulima walikuwa wakipanda na walikuwa wakitajia msimu mzuri zaidi wa kilimo, janga kubwa zaidi lilikumba mabonde.

Pamoja na kuwasili kwa wanajeshi wa Ufaransa waliovamia, kulizuka Tauni Nyeusi iliyokuwa ikienea kwa kasi kote Ulaya. Karibu asilimia 50 ya idadi ya Wawaldensia iliagamizwa na tauni hiyo, na wachungaji 14 kati ya 16 wa Wawaldensia waliohudumia kila parokia katika bonde hilo waliuawa na tauni hiyo, na kuwaacha wachungaji wawili waliobaki wa Wawaldensia wakiwa wamekonda na jumuiya nzima ya imani ya Wawaldensia ikiwa karibu haina uongozi wa kichungaji wakati wa kipindi kirefu cha huzuni. Katika yote hayo, imani ya baba na mama zetu iliendelea kuishi.

Waldensia, wakiwa bado wanatetemeka kutokana na uharibifu mkubwa wa Tauni Nyeusi katika miaka ya 1630, hawakuwa wamepona kikamilifu wakati Duke wa Savoy alipomwamuru Duke wa Savoy kuwatoza Waldensia waliobaki ugumu wa kiuchumi na faini za kifedha. Lakini Waldensia walibaki na fahari katika imani yao, na hata waaminifu kwa Duke kwa amani, na hawakutaka kitu kingine chochote zaidi ya kuachwa peke yao ili waweze kuabudu na kuishi bila kuzuiwa na jumuiya kubwa ya Wakatoliki wa Kirumi iliyowazunguka. Ole, hili halitokea.

Chuki dhidi ya Wawaldensia ilikuwa imeongezeka sana tangu Matengenezo ya Kanisa karne moja mapema kiasi kwamba wakati wa miaka ya 1650, Louis XIV, Mfalme wa Ufaransa, na Charles Emmanuel, Duke wa Savoy, ambaye alichochewa na dharau kali ya mama yake Duke dhidi ya Wawaldensia, walianza kutafuta kuangamizwa kwao kabisa. Jina la mama yake Duke lilikuwa Catherine Marie. Alikuwa binti wa mfalme wa Ufaransa na mjukuu wa familia maarufu ya Wakatoliki wa Medici ya Florence.

Mpango huu wa maangamizi pia ulihimizwa na Askofu wa Turin, Andrew Gestaldo. Matokeo yake, amri ya kufukuzwa iliamriwa na kutekelezwa na mfalme wa Ufaransa na Duke wa Savoyard, mwana wa Catherine Marie, mnamo Januari 1655. Mnamo Januari 25 mwaka huo, katikati ya majira ya baridi kali sana, Wawaldensia wale ambao hawakutaka kuikana imani yao na kugeukia Wakatoliki walifukuzwa kwa nguvu

kutoka kwenye mabonde yao salama na kuhamishiwa kwenye mabonde yanayofikika kwa urahisi na yasiyolindwa sana.

Walifukuzwa na wanajeshi wa Savoyard hadi kwenye theluji nyingi, ambapo wanawake, watoto, na wazee wengi wa jamii waliganda hadi kufa au kuangamia kutokana na magonjwa. Wale waliobaki majumbani mwao waliporwa na majirani zao Wakatoliki, na kufikia Februari mwaka huo, Duke alikuwa ametuma zaidi ya wanajeshi 1,000 kujilinda katika nyumba ya Wawaldensia. Wanajeshi hawa walikuwa chini ya amri ya Marquis de Pianesa .

Mkulima mmoja aitwaye Joshua Janavel peke yake alitambua kitendo hiki kama mtangulizi wa wimbi kali la mateso. Janavel alianza mwezi huo akikusanya kikosi cha watu 11 waliojitolea kutetea nyumba zao katika jumuiya ndogo ya Rora . Wawaldensia wengi walidhihaki maandalizi ya Janavel kama ya haraka na ya uchochezi kupita kiasi, na ya vurugu, na matokeo yake, hakuna masharti yoyote ya ulinzi wa jumla yaliyotolewa.

Lakini katikati ya Aprili mwaka huo, Pianesa aliongoza kikosi cha wanajeshi wa Savoyard, wenye nguvu 15,000, katika mabonde, na siku ya Jumapili ya Pasaka, kabla ya jua kuchomoza, wanajeshi wa Duke walifanya shambulio lililopangwa vizuri katika kila nyumba ambapo wanajeshi wa Savoyard walikuwa wamezingirwa. Kilichofuata asubuhi hiyo ya Pasaka kilikuwa shambulio la kikatili sana lililohusisha aina nyingi za mateso kwa wanaume na wanawake na hata watoto wa Waaldensia. Mateso moja ya kikatili sana yalikusisha kufunga mikono na miguu ya waathiriwa na kuizungusha juu ya miamba.

Wanajeshi wa Savoyard walikuwa wakali zaidi katika mateso makali dhidi ya watoto na watoto wachanga wa Wawaldo. Maafisa wengi wa Ufaransa waliopewa jukumu la kuwaongoza wanajeshi hawa walishtushwa sana na ukatili wa wanajeshi wao kiasi kwamba baadhi yao walijiuzulu kwa kupinga. Kufikia usiku wa Pasaka hiyo, mabonde yaliakisi kilio cha waathiriwa walioteswa na walionusurika wa mauaji hayo.

Kijiji kimoja tu kidogo kilibaki bila kuharibika, mji wa Rora , uliokuwa na makazi yapata 50, ambayo yalitetewa na John wa El na wakulima 11 wa kujitolea. Katika siku nne zilizofuata, Marquis de Pianesa walituma wimbi baada ya wimbi la wanajeshi wake kwa idadi inayoongezeka ili kuwaua watetezi wa Rora . Kila wakati walirudishwa nyuma na majeruhi wengi na kukimbia uwanja wa vita kwa hofu.

John wa El alionyesha imani yenye utulivu. Kabla na baada ya kila shambulio kuzuiwa, angewakusanya watu wake na kuomba. Baada ya mashambulizi hayo, angesoma Zaburi ya 11, akimshukuru Mungu kwa ulinzi aliowapa.

Kwa upande mmoja, Pianesa wakati huu alikuwa amejaa hasira na aibu nyingi sana hivi kwamba aliamuru shambulio kamili la wanaume 8,000 ili kuchukua kijiji kidogo

cha Rora . Watetezi wa Wawaldo walizingirwa wakati huu, na raia 126 wa Rora waliuawa. Wengine wengi walichukuliwa mateka, akiwemo mtoto wa kiume wa John wa El mwenye umri wa miaka 8.

Baada ya kugundua kwamba alikuwa na mke na binti za John wa El, Marquis de Pianesa alimwandikia barua John wa El na kumwachilia mfungwa mmoja wa Waldensia ili ampelekee barua moja kwa moja John wa El. Yaliyomo kwenye barua hiyo yalionyesha kwamba ikiwa John wa El angekana imani yake na kukubali dini ya Kikatoliki, angefidiwa na hasara zake zote, na mke wake na watoto wake wangeachiliwa mara moja. Zaidi ya hayo, alipewa kazi katika jeshi la Duke wa Savoy.

Hata hivyo, ikiwa John wa El angekataa masharti haya, mkewe na watoto wake wangeuawa, na zawadi kubwa ingewekwa kichwani mwake, ikiwashawishi hata washirika wenye nguvu zaidi kumsaliti. Kwa kujibu, John wa El alirudisha barua ifuatayo: Bwana wangu Marquis, hakuna mateso makubwa au kifo kikatili kama hicho, lakini ningependelea dini yangu ifutwe, ili ahadi zipoteze athari zake, na vitisho viniimarisha tu katika imani yangu. Kuhusu mke wangu na watoto wangu, Bwana wangu, hakuna kinachoweza kunisumbua zaidi kuliko wazo la kufungwa kwao au kutisha zaidi kwa mawazo yangu kuliko kuteseka kwao kifo cha kikatili na kikatili.

Ninahisi kwa makini hisia zote nyororo za mume na mzazi. Moyo wangu umejaa kila hisia za ubinadamu. Ningevumilia mateso yoyote ili kuwaokoa kutoka hatarini.

Ningekufa ili kuwalinda. Lakini baada ya kusema haya mengi, Bwana wangu, nakuhakikishia kwamba ununuzi wa maisha yao haupaswi kuwa bei ya wokovu wangu. Unao katika uwezo wako, ni kweli, lakini faraja yangu ni kwamba nguvu yako ni mamlaka ya muda tu juu ya miili yao.

Unaweza kuharibu sehemu ya kufa, lakini roho zao zisizokufa haziwezi kufikiwa nawe na zitaishi baadaye kutoa ushuhuda dhidi yako kwa ukatili wako. Kwa hivyo ninawapendekeza wao na mimi mwenyewe kwa Mungu, na ninaomba matengenezo moyoni mwako. Joshua Janavel , imani ya baba zetu, imani takatifu, tutakuwa waaminifu kwako hadi kifo.

Ni nani kati yetu angechukua msimamo kama huo katika imani mbele ya vifo vya karibu vya familia yake? Mke na binti za Janavel waliuawa ghafla na Pianesa baada ya kupokea barua hii. Janavel na mwanawe walikimbilia Alps pamoja na wafuasi wake na hivi karibuni walijiunga na idadi kubwa ya Waprotestanti wengine waliokimbia ambao walikuwa tayari kupigana na, ikihitajika, kufa kwa ajili ya sababu zao. Mfululizo wa mapigano na vita uliendelea kwa miezi kadhaa, ikiwa ni pamoja na shambulio la San Zacondo , ambalo lilikuwa limeimarishwa sana na kulindwa na wanajeshi Wakatoliki.

Hata hivyo, wakiwa wamezidiwa idadi tena, Janavel na wanajeshi wake walishinda upinzani, wakijilinda katika maeneo ya wazi kwa kubeba mbao nene za mbao juu ya vichwa vyao ili kujikinga na milipuko ya risasi. Katika vita hivi, Waprotestanti walipoteza watu 17 waliouawa na 26 waliojeruhiwa, huku Wakatoliki wakipoteza watu 450 waliouawa na 511 waliojeruhiwa. Ilikuwa wazi kwa Janavel na Waaldensia kwamba Mungu alikuwa akiwalinda katika majaribio yao ya kulinda nyumba zao za bondeni.

Katika kipindi hicho chote cha majira ya kuchipua na kiangazi, kutokana na Pasaka hiyo ya kutisha, habari za mauaji ya mateso ya Wawaldensia zilisambaa kote Ulaya ya Kiprotestanti, hadi Uingereza, na Mlinzi maarufu wa Kiprotestanti wa Uingereza, Oliver Cromwell, alihimiza parokia kote Uingereza ya Kiprotestanti kuchangisha pesa kwa ajili ya kuwatunza na kuwasaidia wakimbizi wa Wawaldensia. Waprotestanti mamluki katika vikundi vidogo kutoka kote Ulaya walianza kukusanyika ili kuwasaidia Wawaldensia, wakiunda jeshi la watu 500 kukabiliana na adui ambaye sasa ana nguvu 16,000. Mapigano na vita zaidi vilitokea wakati huo wa kiangazi, mara nyingi vikasababisha kushindwa kwa vikosi vikubwa vya Wakatoliki.

Mara mbili, Janavel alijeruhiwa, mara moja mguuni, na mara ya pili, alipigwa risasi kifuani, huku mpira ukipita kwenye mapafu yake na kutoka mwilini mwake. Jeraha hili halikuwa la kufa, na alipona kwa kushangaza ndani ya wiki sita na alikuwa amerudi akiwaongoza wanajeshi wake kwenye uwanja wa vita, imani ya imani takatifu ya Baba yetu. Mara kwa mara, Wawaldensia waliwazidi na kuwashinda wanajeshi Wakatoliki katika kipindi chote cha majira ya kuchipua na hadi miezi ya kiangazi, na hatimaye, mnamo Agosti huko Castellus, Waprotestanti waliwashinda wanajeshi Wakatoliki kwa nguvu.

Wakati halmashauri ya Lucerne, askofu Mkatoliki, ilipoona idadi kubwa ya askari Wakatoliki waliojeruhiwa wakirudi na kusikia tena kuhusu kushindwa na Wawaldensia, alisema, ah, nilidhani mbwa mwitu walikuwa wakiwameza wazushi, lakini sasa naona wazushi wakiwala mbwa mwitu, imani ya Baba yetu. Kwa Joshua Janavel na watetezi wa watu wa Wawaldensia, imani haikuwa tu imani katika Mungu. Imani ilikuwa suala la uzima na kifo.

Imani ilikuwa msingi na imani kwamba mbele ya matatizo yote, mbele ya kifo fulani, dhidi ya matatizo kama hayo, Mungu anatuambia na kutualika kuwa waaminifu, na Mungu huwapa thawabu wale wanaoshikilia imani yao na kutafuta mwongozo wa Mungu. Imani ya mababu zetu haikutetemeka wakati bonde lilipokuwa limejaa maadui, na watetezi walikuwa watu wachache tu wenye mizinga. Imani ya Baba zetu ilitafuta utunzaji wa Mungu na roho ya mwongozo ili kuwaweka salama, wakijua vizuri kwamba hakukuwa na msaada mwingine.

Imani kama hiyo ina kumbukumbu ndefu inayoangalia nyuma kwenye magumu ya mababu waliofukuzwa na jeshi la Farao huku bahari ya kifo ikiwa mbele yao na

hakuna njia ya kuvuka. Imani kama hiyo iliwatazama kundi la wanafunzi kumi na mmoja waliokusanyika kwa hofu katika chumba cha juu asubuhi ya Pasaka na kujikuta wametiwa nguvu. Ikiwa damu yako asubuhi ya leo inawaka moto kidogo kutokana na kusikia hadithi hii ya imani ya kuisimua, basi labda ni imani yako ambayo imewashwa na kuwa na ufahamu wa kina wa nguvu yake ikiwa hai ndani yako.

Ndiyo, kama mtunga-zaburi asemavyo, tuna urithi mzuri. Kuna uwezekano mkubwa kwamba hakuna hata mmoja wetu atakayekabiliwa na aina ya chaguzi katika maamuzi ya maisha au kifo na matendo yanayotokana na hayo ambayo Joshua Janavel alikabiliana nayo na kuyatekeleza. Lakini sote tumeitwa kuishi kwa ahadi za Mungu, kutoruhusu vikwazo vya aina yoyote au vitisho dhidi yetu kutuzuia kutenda kulingana na imani yetu mbele ya vikwazo visivyoshindika vya kuishi kama Mungu anavyotuita kuishi.

Nini kingetokea kwa kanisa hili na kwa maisha yetu leo ikiwa tungeishi kwa kiwango sawa cha imani na nguvu ya imani kama inavyohibitishwa katika imani ya baba na mama zetu na Joshua Janavel ? Janavel , akifuatana na mwanawe, alistaafu kwenda Geneva katika miaka ya 1660, akifukuzwa na watu wake mwenyewe, ambao kwa mara nyingine walidhani alikuwa mchochezi sana dhidi ya Duke wa Savoy na Wakatoliki. Kisha Janavel aliishi kwa miaka kadhaa zaidi ya hapo na alikuwa chanzo cha habari na akatengeneza hata seti ya miongozo ambayo miongozo hiyo bado inasomwa. Miongozo ya kijeshi bado inasomwa na West Point na Jeshi siku hizi nchini Marekani.

Imani kama hiyo imewaongoza baba zetu walioitwa Janavel na Michelin na Wawaldensia wengine waliosimama na migongo yao kuelekea milimani wakiwa adui aliyeshindwa na silaha, aliyepungukiwa na muda, na aliyezidi idadi kabisa ambaye lengo lake lilikuwa kifo cha watu wao wote si tu kuvumilia bali pia kushinda dhidi ya vikwazo vyote. Nilichagua wimbo wa Plouc - Couvent -Cour uimbwe jana, ambao ulitafsiri zaidi ya washindi ili kuonyesha imani ya Wawaldensia. Sikiliza maneno ya wimbo huu kwa Kiingereza.

Zaidi ya washindi, ndivyo ilivyo nembo yetu. Zaidi ya washindi, hata kama tukiteswa, kwa sababu ushindi wa imani yetu ulipatikana kupitia Mwokozi aliyetukomboa. Tumfuate Kristo hata Kalvari.

Tuendeleo kuweka kifo chake mbele yetu kila wakati. Tukiteseka pamoja naye duniani, tutatawala pamoja naye mbinguni. Tupinge makosa ili kukiri jina la Yesu.

Ndani yake, ni matumaini yetu yote tu ndiyo yanajengwa, na matumaini yetu hayatafichwa. Hadi siku ya kifo chake, gharama ilibaki kichwani mwa Janavel , seti maalum ya maagizo kutoka kwa kila afisa wa Savoyard ili kumtesa Janavel mkuu kimfumo ikiwa angekamatwa. Janavel aliacha mwongozo wa kijeshi wa mbinu

ambazo zingetumiwa sana na Henry Arnall katika safari ya Wawaldo kwenda Uswisi na kurudi kwake kutukufu.

Ni kwa ajili hiyo ndipo tutajifunza hivi karibuni. Hili ni neno la Bwana. Shukrani kwa Mungu.

Huyu ni Dkt. Kevin Frederick katika mafundisho yake kuhusu historia ya Wawaldensia. Hiki ni kipindi nambari 10, kiini cha matatizo.